

กันเกรา

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Fagraea fragrans* Roxb.

วงศ์ : LOGANIACEAE

ชื่ออื่น : คำเสา ทำเสา (ใต้ ระนอง) มันปลา (เชียงใหม่ เหนือ)

ลักษณะทั่วไป : ลำต้น ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงประมาณ 25 เมตร ไม่ผลัดใบ เรือนยอดแน่นเป็นรูปกรวยคว่ำ ทรงพุ่มแน่นปลายกิ่งลู่ลง เปลือกสีน้ำตาลเข้มแดงเป็นร่องลึกตามยาว ใบ ไม่ผลัดใบ ใบเดี่ยว ออกเวียนตามปลายกิ่ง ใบรูปรี โคนใบและปลายใบแหลม ขอบใบหนาและเรียบ ผิวใบเรียบเป็นมัน กว้าง 4-8 เซนติเมตร ยาว 7-13 เซนติเมตร ก้านใบยาว 0.6-1.8 เซนติเมตร มีหูใบระหว่างก้านใบคล้ายรูปถ้วยเล็ก ๆ ดอก ดอกเป็นช่อกระจจะแยกแขนง ออกดอกตามซอกใบใกล้ปลายยอด ออกดอกหนาแน่นเป็นกระจุกที่ปลายกิ่ง ยาว 5-15 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงสีเหลือง 5 กลีบ เชื่อมติดกันคล้ายรูปประฆัง ยาว 2-3 มิลลิเมตร ดอกมีสีขาวเมื่อเริ่มบาน ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีเหลือง เมื่อใกล้จะร่วงจะมีสีเข้มขึ้น ดอกมีกลิ่นหอม กลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นรูปแฉก ยาว 1.2-2.2 เซนติเมตร ปลายดอกแยกเป็น 5 แฉก มีเกสรเพศผู้ 5 อัน ผล ทรงกลม ผลอ่อนสีส้ม เมื่อแก่เต็มที่เปลี่ยนเป็นแดงอมส้ม เส้นผ่าศูนย์กลาง 5-10 มิลลิเมตร ปลายผลมีติ่งแหลมสั้น ภายในมีเมล็ดขนาดเล็กจำนวนมาก มีรสขม เมล็ด มีจำนวนมาก ขนาดเล็ก สีน้ำตาลไหม้

สภาพนิเวศ : กลางแจ้ง

สภาพนิเวศวิทยา : ขึ้นตามที่ราบต่ำที่ชื้นและ โลง บนดินร่วนปนทรายที่ชื้นและ ป่าเบญจพรรณและที่ต่ำชื้นและ ใกล้เคียงน้ำ

การกระจายพันธุ์ : ภูมิภาคอินโดจีน มาเลเซีย อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์

ถิ่นกำเนิด : เอเชียเขตร้อน-เขตอบอุ่น

การขยายพันธุ์ : เพาะเมล็ด

ประโยชน์ : พืชประดับให้ร่มเงา และสมุนไพร

ใบ เป็นยาแก้ไข้จับสั่น บำรุงธาตุ แก้หืด รักษาโรคผิวหนังพุพอง

แก่น มีรสมันฝาดขม แก้ไข้จับสั่น หืดไอ แก้กิดสีดวง แก้ท้องมาน แก้ลงท้อง มูกเลือด แก้แน่นอก โลหิตพิการ ขับลม แก้ปวดเสียบปวดร้อนตามผิวหนังและร่างกาย บำรุงร่างกาย บำรุงธาตุ เป็นยาอายุวัฒนะ

ข้อควรระวัง : ชาวบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนิยมเก็บช่อดอกมากำบูชาพระ

เนื้อไม้ : นิยมใช้ทำเสาบ้านหมอนรางรถไฟ เครื่องเรือน

ผล รสฝาดขม ใช้เป็นยาบำรุงธาตุ แก้ไข้จับสั่น หืด ไอ ริดสีดวง ท้องมาน แน่นหน้าอก เป็นมูกเลือด แก้กษัยฝีดาษ บำรุงม้าม แก้เลือดลมพิการ เป็นยาอายุวัฒนะ เปลือกบำรุงโลหิต ผิวหนังพุพอง ปวดแสบปวดร้อน

ไม้ ใช้ในการก่อสร้างบ้านเรือน ทำหีบจำปาใส่ศพ ทำกระดุกกูโครงเรือ เสากระโดงเรือ ใช้เข้ายาบำรุงธาตุ แก้ไข้จับสั่น เปลือกบำรุงโลหิต ผิวหนังพุพอง ปวดแสบปวดร้อน

ต้น

ใบ

ดอก

ผล